

I JORNADA DE SOFTWARE LLIURE AL BAIX EMPORDÀ

Inatica.com - 09 d'abril del 2005

I JORNADA DE SOFTWARE LLIURE DEL BAIX EMPORDÀ

- TORROELLA DE MONTGRÍ -

09 D'ABRIL DEL 2005

Organització: Rafael Martín Soto (inatica.com) i Ajuntament de Torroella de Montgrí

ÍNDIX

Índex de contingut

ÍNDIX.....	2
PRÒLEG.....	3
QUÈ ÉS EL SOFTWARE LLIURE?.....	4
BENEFICIS DE LES EMPRESES.....	5
BENEFICIS DELS PARTICULARS.....	5
LA JORNADA.....	6
PER QUÈ A TORROELLA DE MONTGRÍ.....	7
OBSEQUIS DE LA JORNADA.....	8
ON DINAR?.....	8
PLÀNOL DE SITUACIÓ.....	9
ORGANITZA.....	10
PONENTS.....	10
PATROCINADORS.....	12
COL.LABORADORS.....	12
RECULL DE WEBS QUE HAN AJUDAT AMB LA DIVULGACIÓ DE L'ESDEVENIMENT.....	14
AGRAÏMENTS.....	15

I JORNADA DE SOFTWARE LLIURE AL BAIX EMPORDÀ

Inatica.com - 09 d'abril del 2005

PRÒLEG

Des del primer dia que vaig utilitzar un sistema GNU/Linux, vaig quedar convençut de que això seria el futur. Porto des de l'any 92 amb la informàtica, i només 3 anys amb GNU/Linux i haig de dir que **gràcies al GNU/Linux, és la primera vegada que amb la informàtica estic segur i tranquil** (sembla un anunci de detergent, però és així).

Tot va començar quan vaig voler muntar el meu propi servidor d'Internet, bases de dades, fitxers, e-mail, còpies de seguretat, etc... Com sempre havia treballat amb Windows, vaig pensar que era la millor solució (tot i que ja n'havia sentit a parlar de GNU/Linux per aquests temes). Va ser tota una odissea, ja que el sistema operatiu Windows, sense res instal·lat (ni tan sols el MS-Office), es quedava sense recursos a la setmana d'estar funcionant ininterrompudament, sense res aparent que l'estigués utilitzant.

Altres solucions eren utilitzar sistemes operatius i bases de dades cares, i no em resultava factible. Sempre que buscava alguna solució econòmica, havia de descartar Windows, i les solucions gratuïtes i estables no les coneixia, però estaven perfectament explicades pel sistema GNU/Linux, és per això que vaig decidir que era l'hora de provar-lo.

Amb por en un principi pel tema del suport tècnic vaig decidir provar-lo, però ja amb les primeres proves, tot estava funcionant bé i sense cap problema. Alguns dels que vam tenir (si no hi ha cap problema, és que no estem parlant d'informàtica), els vam poder solucionar gràcies a Internet, ja que totes les solucions estan publicades en una o altra plana, gràcies als cercadors, i a un gran amic que participa a la jornada com a ponent, en Xavier Piqué Martin.

Ara haig de dir que actualment el sistema està funcionant les 24h., ininterrompudament i sense cap tipus de problema. Sempre que troben al sistema un bug important, és solucionat i penjat a Internet, inclús al dia següent, per a que sigui descarregat gratuïtament per qualsevol persona que tingui aquest sistema instal·lat, ja sigui particular o en una empresa.

Pel tema del suport tècnic, haig de dir també al seu favor que existeixen moltes empreses professionals que comencen a tocar GNU/Linux (i d'altres que porten temps), a part de poder escollir utilitzar distribucions especialitzades en empreses, com Suse o Redhat, per nombrar alguna. Escrivint aquestes línies, he recordat unes paraules que un client em va comentar fa uns dies, precisament parlant d'aquesta jornada: *Després de pagar el Sistema Operatiu Windows i el MS-Office, vaig tenir alguns problemes amb l'ordinador. El pagar això, no suposa tenir suport tècnic, si no accés a ell. Vaig trucar i haig de reconèixer que em van solucionar el problema, però l'hora de suport em va sortir 3 vegades el que cobra un tècnic normal i corrent.*

Estem parlant contínuament de GNU/Linux com a programari lliure (potser per què és el més conegut), però existeixen molts programes també lliures que qualsevol particular o empresa pot utilitzar, com ara l'openoffice.org, o també programes de facturació i comptabilitat.

Crec que tot això ha de sortir a la llum i arribar a tota persona que utilitzi ordinadors. És després d'aquesta experiència meua que he decidit organitzar aquesta jornada i apropar el software lliure a tothom per què ho aconsegueixi en català. Espero que tots traieu algo de profit d'ella, ja que s'ha organitzat amb molta il·lusió i amb els millors ponents relacionats amb el software lliure.

Per cert... *la meua mare utilitza a nivell d'usuari tant Windows com Linux per igual no fa més d'un any. No deu ser tan difícil com diuen, no? :)*

Rafael Martín Soto

QUÈ ÉS EL SOFTWARE LLIURE?

Quan parlem de programari lliure (open source és el terme original en anglès) ens referim a programes (software) que estan subjectes a una sèrie de llibertats d'ús, còpia i modificació que permeten la màxima llibertat al seu usuari, el que permet al seu torn que aquest pugui considerar com a veritablement seus els programes que usa.

Aquestes llibertats d'ús es poden resumir en els següents postulats⁽¹⁾:

- Llibertat d'emprar el programa per a qualsevol finalitat.
- Llibertat d'estudiar com funciona el programa i adaptar-lo a les necessitats particulars. L'accés al codi font n'és una necessitat prèvia.
- Llibertat per a distribuir còpies del programa; tantes com es vulgui i a qui es vulgui.
- Llibertat de millorar el programa i distribuir les millores a tothom qui ho vulgui, de forma que la comunitat se'n beneficiï.

La transparència que atorga a les empreses el fet de poder veure el codi font d'una aplicació (això és com està construïda per dins) permet que aquesta s'asseguri que el programador no ha introduït portes posteriors (backdoors) ni cap element que li permeti espionar o manipular les dades gestionades per aquella empresa. La gratuïtat del programari i la manca de llicències potencien l'estalvi econòmic i, finalment, sovint es necessita personal especialitzat per posar en marxa aquesta mena de sistemes (igual que en el cas del programari propietari), pel que la contractació d'un o més tècnics informàtics proporciona llocs de feina.

Els avantatges d'aquesta filosofia de fer les coses queden doncs ben patents.

(1) *De la plana web del moviment del programari lliure GNU, segons Richard Stallman, considerat el "pare" de l'esmentat moviment.*

BENEFICIS DE LES EMPRESES

Els beneficis que obtenen les empreses amb el software lliure salten a la vista:

- **Gratuïtat** dels Programes, sent **legals** amb la instal·lació de tots els ordinadors de l'empresa.
- **Actualitzacions Totals i il·limitades** de tot el programari lliure (des del sistema operatiu fins a tots els programes que s'instal·lin)
- Per defecte amb GNU/Linux venen instal·lats diferents programes de codi lliure, com per exemple el paquet ofimàtic **openoffice.org**, o el programa de retoc fotogràfic **Gimp**. Amb aquest software, qualsevol empresa petita o mitjana pot començar a funcionar. També existeixen actualment programes de **facturació, comptabilitat i Terminals Punt de Venda (TPV)**, tots ells de programari lliure.
- Facilitat d'ús i **lliure de virus**.
- **Llibertat** de poder **veure el codi font** per major seguretat de les dades pròpies i dels clients, ja que s'eviten codis amagats que podrien enviar informació a tercers.
- El mateix sistema operatiu **Desktop** pot ser utilitzat com a **Servidor** de:
 - Còpies de seguretat locals i remotes
 - Terminals LTSP ('terminals tontos', amb l'estalvi de hard i manteniment. Idoni a escoles i instituts)
 - Bases de dades Servidor Real
 - Servidor Web
 - Servidor de Webmail
 - Servidor d'E-mail
 - Estadístiques web
 - Servidor d'Impressió
 - Servidor FTP
 - Pot formar part d'una xarxa Windows i intercanviar informació amb els altres ordinadors.
 - Qualsevol Software fet a mida, pot crear-se amb llicència GPL o d'altres, amb l'avantatge de que qualsevol altra empresa interessada amb el mateix software, al disposar del codi font, pot aportar noves opcions al programa original i totes les empreses que utilitzin el mateix software, puguin sortir beneficiades.
 - Estabilitat i seguretat amb tot el sistema (entre altres utilitats).

BENEFICIS DELS PARTICULARS

Els beneficis que poden obtenir els particulars amb el software lliure són varis:

- **Gratuïtat** dels Programes
- **Actualitzacions Totals i il·limitades** de tot el programari lliure (des del sistema operatiu fins a tots els programes que s'instal·lin)
- Per defecte amb GNU/Linux venen instal·lats diferents programes de codi lliure, com per exemple el paquet ofimàtic **openoffice.org**, o el programa de retoc fotogràfic **Gimp**.
- Facilitat d'ús i **lliure de virus**.
- També totes les avantatges que té l'empresa, encara que no s'utilitzi o aprofiti tot el rendiment que aquest sistema pot aportar.

I JORNADA DE SOFTWARE LLIURE AL BAIX EMPORDÀ

Inatica.com - 09 d'abril del 2005

LA JORNADA

La 1ª Jornada de programari lliure del Baix Empordà - Torroella de Montgrí es celebrarà el dissabte dia 9 d'abril de 2005 al Centre Cultural Can Quintana de Torroella de Montgrí.

Pel seu contingut, la jornada va adreçada a totes les persones interessades en l'aplicació del programari lliure, tant en l'àmbit de la informàtica empresarial com en l'àmbit domèstic. És per això que s'han previst una sèrie d'actes teòrics i pràctics.

El programa de la jornada és el següent:

HORA	DESCRIPCIÓ	A CÀRREC DE	EXPLICACIÓ
10:00-10:45	Presentació	Sr. Carles González Calderón (STSI - GENCAT)	Introducció al Software Lliure i la seva importància en la nostra societat.
10:45-11:30	Què és el software lliure	Sr. Jordi Fernández Monteis (S3OS)	Descripció detallada del Software Lliure.
11:30-11:45	Break (cafè)		
11:45-12:30	Catix (Programari Lliure en català)	Sr. Toni Mirabete i Terés (CATIX)	Sistema Operatiu Live-CD (Es pot utilitzar sense necessitat d'instal·lar-lo), amb programari lliure. Tot en català.
12:30-13:30	Programari i possibilitats de GNU/LINUX a la petita, mitjana i gran empresa	Sr. Xavier Piqué Martín	GNU/LINUX a l'empresa. La importància d'utilitzar aquest sistema a l'empresa. Avantatges i migració de windows a GNU/LINUX.
13:30-14:00	Openoffice.org (Suite ofimàtica lliure i en català)	Sr. David Ortiz i Blasi (ALQUIME DIA.NET)	Explicació detallada de les possibilitats del paquet ofimàtic openoffice.org. Lliure, gratuït i en català.
14:00-16:00	DINAR (S'enviarà un e-mail a tothom unes setmanes abans informant dels Restaurants, Menús i Preus aproximats).		

I JORNADA DE SOFTWARE LLIURE AL BAIX EMPORDÀ

Inatica.com - 09 d'abril del 2005

HORA	DESCRIPCIÓ	A CÀRREC DE	EXPLICACIÓ
16:00– 16:45	Softcatala.org – Centre de coordinació de traduccions i descàrregues de software en Català.	Sr. Toni Hermoso Pulido (SOFTCATALA)	Explicació de com es tradueixen els programes al Català. Avantatges de les traduccions dels programes de codi obert. Softcatala.org, plana web centre de descàrregues de software en català.
16:45– 17:30	Programari Lliure	Sr. Eduard Elias i Vila (COEIC)	• <i>Què és l'Institut Català de Programari Lliure?</i>• <i>El programari lliure com a model de comercialització de programari</i>• <i>Repercussions que tindrà el programari lliure sobre el sector informàtic</i>
17:30- 19:45	Tallers pràctics	Per diferents ponents i participants	• <i>Instal·lació Linux Fedora (Sistema operatiu lliure amb programari lliure)</i>• <i>Preparar un servidor LTSP a través d'un LIVE-CD i connectar un client</i>• <i>Compatibilitat / Facturació, windows-samba, servidor d'impressió, còpies seguretat, dhcpd xarxa, (servidor correu, web, ftp, ...)</i>• <i>Linux com a Sistema Operatiu Personal (DESKTOP) Gnome 2.8 gnoppix.</i>
19:45- 20:00	Cloenda de l'acte i agraïments	Organitzadors, interventors i representant de l'administració pública	Finalització de la Jornada.

PER QUÈ A TORROELLA DE MONTGRÍ

Com a població que acull la seu d'Inatica.com, i en la qual els membres d'aquesta empresa s'hi senten identificats, és lògic pensar que des del nostre punt de vista, havíem de retornar a la comunitat que tan bé ens ha acollit, quelcom del que ens ha donat. És per això que hem escollit aquesta bonica població del litoral català per a la seva celebració, malgrat que Torroella té molts altres encants que sense cap mena de dubte captivaran al visitant.

Podeu obtenir més informació sobre Torroella de Montgrí a les següents pàgines web:

<http://www.torroellaestartit.com>

<http://www.torroella.org/>

I JORNADA DE SOFTWARE LLIURE AL BAIX EMPORDÀ

Inatica.com - 09 d'abril del 2005

OBSEQUIS DE LA JORNADA

Els obsequis que podreu rebre en aquesta jornada són variats, des de Sistemes operatius amb programari lliure GNU/Linux fins a estoretetes pel ratolí, bolígrafs etc....

Aquests obsequis us permetran recordar aquesta jornada i han estat possible gràcies a les empreses que han volgut col·laborar.

Els obsequis com ara la metadistribució CATIX o bé UBUNTU, pot ser que al dia d'avui no en tinguem per tothom. La nostra il·lusió és que cada un de vosaltres us emporteu alguna distribució LIVE-CD per poder-la veure i remenar tranquil·lament a casa vostra, per això s'han repartit entre la majoria de vosaltres justament, tenint en compte el número limitat d'obsequis per a aquesta jornada, sense poder arribar a tots, segurament. De totes maneres, aquestes distribucions són gratuïtes i es poden descarregar lliurement des d'Internet. Per a tots aquells que no hagin rebut dintre de la bossa amb els regals, aquestes distribucions, podreu trobar-les a les següents adreces URL:

<http://www.catix.org>

<http://www.ubuntulinux.org> (per demanar que us la portin a casa gratis, sense pagar ni tan sols el transport, ho podeu fer des d'aquesta adreça: <http://shipit.ubuntulinux.org/>. Nota: El transport els hi surt més car que els propis cd's. Recomanen que demaneu una quantitat mínima raonable, com poden ser 10 CD'S).

<http://openoffice.org> (tant per Windows com per GNU/Linux)

NOTA IMPORTANT: la metadistribució UBUNTU ve acompanyada de 2 CD'S. Un és per instal·lar-la, i l'altre per veure-la funcionar sense instal·lació, o sigui, s'executa des del CD directament (Live-CD) i no toca res del nostre disc dur. No us equivoqueu en la seva utilització. Venen correctament indicades quina és la d'instal·lació i la del LIVE-CD.

ON DINAR?

Hem cregut convenient parlar amb alguns restaurants de la zona per facilitar a la gent de ens visita de fora un menú i preu especial que poden disposar gràcies a assistir a aquesta jornada.

De totes maneres, tothom és lliure d'anar allà on vulgui i triar el que més li vingui de gust.

A continuació us detallem el menú i lloc on podreu disfrutar d'aquests avantatges, presenteu el certificat d'assistència que trobareu amb la carpeta que us han entregat a la recepció, si us el demanen.

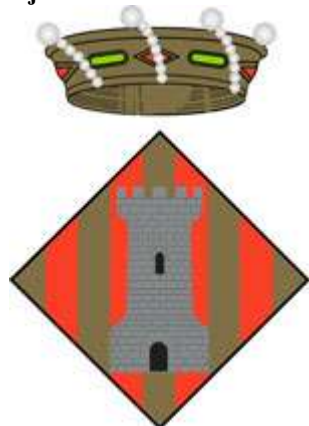
- Snak-Bar La Muralla (Tapes, Entrepans i Plats Combinats).
Av. Lluís Companys, 63 - 972 76 06 94
- Bar Restaurant Can Carcan (Carta) Preu Aprox. entre 15€ i 20€
Plaça Ernest Lluch – 972 75 72 99
- Restaurant Quatre Pebres. Preu Aproximat entre 25€ i 30€
972 76 00 84.
- Fonda Mitjà (Cuina Casolana). Menú. 10,60€
C/ de l'Església, 14 – 972 75 80 03
- Bar – Restaurant / Pizzeria – Grill El Centre
Carrer d'Ullà, 7 – 972 75 87 80

I JORNADA DE SOFTWARE LLIURE AL BAIX EMPORDÀ

Inatica.com - 09 d'abril del 2005

ORGANITZA

Ajuntament de Torroella de Montgrí (www.torroella.org)

can Quintana centre cultural
de la mediterrània

Rafael Martín Soto (www.inatica.com)

Noves Tecnologies. Internet. Servidors Linux. Programació web.

Ptge. Creu de la Rutlla, 56
17257 Torroella de Montgrí
Tel/Fax 972.75.70.46

info@inatica.com

PONENTS

- **Carles González** (www.gencat.net/dursi/stsi)
Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació - *Generalitat de Catalunya*

- **Xavier Piqué Martin**
Especialització en la migració de windows a Linux a les empreses.
Desenvolupament de software de gestió (propietari) sobre plataforma Linux.

- **Toni Mirebate i Terés** (www.catix.org)
Creador de la metadistribució GNU/Linux en Català CATIX

I JORNADA DE SOFTWARE LLIURE AL BAIX EMPORDÀ

Inatica.com - 09 d'abril del 2005

- **Jordi Fernández Monteis (www.s3os.net)**
Membre fundador de s3os (Membre de CATPL) Desenvolupador de la distribució de linux Snod, Desenvolupador de la llibreria per a desenvolupament de programari de gestió Beleriand.

www.s3os.net

- **Toni Hermoso Pulido (www.softcatala.org)**
Membre de Sofcatalà.
Coordinador del projecte Mozilla en català.

- **Eduard Elias i Vila (www.coeig.org)**
Degà del Col·legi Oficial d'Enginyeria en Informàtica de Catalunya
Impulsor de l'Institut Català de Programari Lliure -ICPL.

Col·legi Oficial d'Enginyeria en
Informàtica de Catalunya

- **David Ortiz Blasi (www.alquimedia.net)**
Formador Tècnic i afegir Membre fundador de Alquimedia.net

I JORNADA DE SOFTWARE LLIURE AL BAIX EMPORDÀ

Inatica.com - 09 d'abril del 2005

PATROCINADORS

- **Magda Prats Informàtica S.L. (www.magdaprats.com)**

Roser, 6
17257 Torroella de Montgrí (Girona)
Tel 972 76 10 15
Fax 972 75 83 04

info@magdaprats.com

- **Beep Informàtica Torroella (www.beep.es)**

C/ Figueres, 62
17257 Torroella de Montgrí (Girona)
972 75 74 13

btorroella@datalogic.es

COL.LABORADORS

- **Associació d'Empreses de Noves Tecnologies de Girona AENTEG (www.aenteg.com)**

info@aenteg.com

- **IMATICA (www.imatica.org)**

imatica@imatica.org

- **Intercom Girona (www.intercomgi.net)**

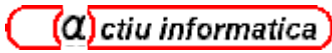
info@intercomgi.com

I JORNADA DE SOFTWARE LLIURE AL BAIX EMPORDÀ

Inatica.com - 09 d'abril del 2005

- Narcís Garcia - Actiu Informàtica (www.actiu.net/informatica)

- Torroellaestartit (www.torroellaestartit.com)

info@torroellaestartit.com

- Associació de Comerciants de Torroella de Montgrí (www.torroella.net)

- Revistas Profesionales (Mundo Linux) (<http://digital.revistasprofesionales.com>)

I JORNADA DE SOFTWARE LLIURE AL BAIX EMPORDÀ

Inatica.com - 09 d'abril del 2005

RECUILL DE WEBS QUE HAN AJUDAT AMB LA DIVULGACIÓ DE L'ESDEVENIMENT

- **Inàtica** (www.inatica.org)
- **Torroellaestartit** (www.torroellaestartit.com)
- **Softcatala** (www.softcatala.org)
- **Imatica** (www.imatica.org)
- **Abc-Informàtica** (www.abc-informatica.com)
- **Alquimedia.net** (www.alquimedia.net)
- **Revista Mundo Linux** (digital.revistasprofesionales.com/mundolinux)
- **Barrapunt** (www.barrapunt.com)
- **CodiLliure** (www.codilliuere.org)
- **diariorred** (www.diariorred.com)
- **ComEsFa** (www.comesfa.org)
- **Sobrevia** (www.sobrevia.net)
- **Barrapunto** (www.barrapunto.com)
- **Girona.com** (www.girona.com)
- **Associació d'Usuaris Java de Catalunya** (www.ujac.org)
Atenció!!!! Celebració de les Jornades Java Catalanes (www.ujac.org/jjc) 14 i 15 d'Abril del 2005
- **La Radioactivitat** (www.laradioactivitat.com)
- **Sarriadeter** (www.sarriadeter.com)
- **La Farga** (www.lafarga.org)
- **Caliu** (www.caliu.info)
- **El Cau del Drac** (drac.homelinux.org/blog/)
- **Pare Tux** (www.paretux.org)
- **Noticias.com** (www.noticias.com)
- **CDTInternet** (www.cdtinternet.net)
- **Racó Català** (www.racocatala.com)
- **Associació d'Ensenyants d'Informàtica de Catalunya** (www.aeic.es)
- **Linux BCN** (www.linuxbcn.com)
- **Maestrosdelweb.com** (www.maestrosdelweb.com)

AGRAÏMENTS

En primer lloc vull donar les gràcies a l'Ajuntament de Torroella de Montgrí per donar el suport necessari per celebrar aquestes jornades al poble i cedir-nos per aquest dia l'auditori de Can Quintana. Sense un local en condicions, aquestes jornades haurien estat molt diferents.

Dono gràcies a la Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació - *Generalitat de Catalunya* -, pel suport que han demostrat en participar en aquesta jornada.

També vull donar les gràcies a tota la gent que s'ha ofert per ajudar d'alguna manera o altra a fer possible aquesta jornada.

Gràcies també a tota la gent que heu volgut assistir i formar part d'aquesta Jornada, i també a la que per motius d'aforament no ho ha pogut fer.

I per últim, però sense menys importància, vull donar les gràcies a tots els ponents que de forma desinteressada han participat en aquesta I Jornada de Software Lliure del Baix Empordà, ja que sense ells, tampoc hagués pogut ser possible:

Carles González, Xavier Piqué Martín, Toni Mirebate i Terés, Jordi Fernández Monteis, Toni Hermoso Pulido, Eduard Elias i Vila, David Ortiz Blasi, Magda Prats, Guillem Alzina i Narcís Garcia.

Rafael Martín Soto (info@inatica.com)

I JORNADA DE SOFTWARE LLIURE AL BAIX EMPORDÀ

Inatica.com - 09 d'abril del 2005

ENQUESTA

Us agrairíem que a la finalització de l'acte, responguéssiu aquestes preguntes anònimament i les deseu a la sortida. Ens serviran per saber com podem millorar les pròximes organitzacions.

1) Valora què t'ha semblat aquesta Jornada: (1 poc interessant a 10 molt interessant)

2) Has trobat en aquesta jornada el que esperaves? (si, no)

En cas negatiu, indicar breument què és el que esperàveu. _____

3) Valora les instal·lacions on s'ha realitzat la jornada: (1 poc adequades a 10 molt adequades)

Observacions: _____

4) Valora la importància actual que té el software lliure dins la nostra societat i la que creus que pot tenir en un futur no molt llunya (1 poc importància a 10 molta importància)

5) Creus que podries canviar completament tot el programari que utilitzes o part d'aquest per programari lliure? (si, no)

Raona la resposta: _____

6) Si es celebrés una altra jornada d'aquest estil, hi tornaries assistir? (si, no)

7) Si es celebrés una altra jornada d'aquest estil, però amb més duració (3 dies) amb molts més continguts teòrics i pràctics, estaries interessat a assistir? (si, no)

8) Cita diferents temes relacionats amb el software lliure que t'interessarien que es tractessin en una propera jornada?

9) ALTRES OBSERVACIONS:

Us agraïm a tots la vostra assistència i l'interès que heu demostrat pel software lliure. Esperem que hàgiu tingut una grata experiència amb aquesta jornada.

*Rafael Martín Soto (inatica.com)
Ajuntament de Torroella de Montgrí.*